



education

Department:
Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**NATIONAL
SENIOR CERTIFICATE**

KREITI YA 12

SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA PELE (FAL)

LEPHEPHE LA BORARO (P3)

NOFEMERE 2009

RUBIRIKI

MEPUTSO: 100

Palomoka ya matlakala ke 9.

KAROLO YA A: RUBIRIKI YA GO LEKOLA TAODIŠO (50)

	Khouto 7: Bokgoni bjo bo botse go fetiša. 80 – 100%	Khouto 6: Bokgoni bjo bo botse kudukudu. 70 – 79%	Khouto 5: Bokgoni bjo bo botse kudu. 60 – 69%	Khouto 4: Bokgoni bja go kgotsofatša. 50 – 59%	Khouto 3: Bokgoni bjo bo lekanego. 40 – 49%	Khouto 2: Bokgoni bja go išega. 30 – 39%	Khouto 1: Bokgoni bja go hlaelela kudukudu. 0 – 29%
D=DITENG P=PEAKANYO (MEPUTSO 32) D=25 P=07	<u>26 – 32</u> -Diteng di laetša kwešišo ya go kgahliša ya ditaba. -Dikgopolo tša go butšwa tša go hlohla mogopolo. -Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše taodišo ya go hlamega gabotse kudukudu.	<u>22½ – 25½</u> -Diteng di laetša tlhalošo ye e tseneletšego ya ditaba. -Dikgopolo di a kgahliša, ke tša boikgopololelo. -Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše taodišo ya go hlamega gabotse kudu.	<u>19½ – 22</u> -Diteng di laetša tlhalošo ya go kwagala ya ditaba. -Dikgopolo tša go kgahliša , tša go goga šedi. -Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše taodišo sa go hlamega gabotse.	<u>16 – 19</u> -Diteng di hlaloša ditaba ka go kgotsofatša. -Dikgopolo ke tša mehleng, tša go se tsenelele. -Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše taodišo ya go amogelega ya lelemetlaleletšo la pele.	<u>13 – 15½</u> -Diteng ke tša mehleng tša go se nyalelane. -Dikgopolo mo go ntši di tseleng fela di a ipošeletša. -Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše taodišo ya go hlamega gabotse ya lelemetlaleletšo la pele.	<u>10 – 12½</u> -Diteng ga di kwagale ka mehla, ga di nyalelane. -Dikgopolo ke tše nnyane tša go fela di ipošeletša. -Bohlatse bja go hlaelela bja Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo.	<u>0 – 9½</u> -Diteng di fapogile ebile ga di nyalelane. -Dikgopolo di šarakane ebile di a hlakahlakanya. -Ga go na Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo. -Taodišo e hlagišitšwe ka bofokodi.
P=POLELO, S=SETAELE P=PALOBO- HLATSE (MEPUTSO 12) P= 05 S= 05 P= 02	<u>10 – 12</u> -Bohlatse bja temogo ye e tseneletšego ya polelo. -Polelo le maswaodikga di laotšwe ka botlalo. -Polelomakgethe e šomišitšwe ka nepagalo. -Kgethontšu e laetša setaele sa maleba sa ditaba. -Taodišo e tloga e sena le ge e le phošwana go laetša gore e badišitšwe le go ntšhwa dipošo.	<u>8½ – 9½</u> -Temogwana ye e tseneletšego ya polelo. -Polelo le maswaodikga di laotšwe ka tshwanelo le go kgona go šomiša polelo-makgethe ka nepagalo. -Kgethontšu mo go ntši e nepagetše ebile e laetša setaele sa maleba. -Taodišo ga e na le phošo go laetša gore e badišitšwe le go ntšhwa dipošo.	<u>7½ – 8</u> -Temogwana ye e tseneletšego ya polelo. -Polelo le maswaodikga mo go ntši ke tša maleba. -Kgethontšu e lekanetšenyana fela e sepelelana le setšweletšwa. -Setaele se nepagetše ebile ke sa tshwanelo, se sepelelana le dinyakwa tša sererwa. -Taodišo e tloga e se na le phošo go laetša gore e badišitšwe le go ntšhwa dipošo.	<u>6 – 7</u> -Temogwana ya khuetšo ya polelo. -Polelo e nyakile e letefaditšwe, le maswaodikga a a kgotsofatša. -Kgethontšu e nyakile go hlaelela fela e sepelelana le sererwa. -Setaele se nepagetšego ya ka dinyakwa tša sererwa. -Taodišo e sa na le dipošo le ge e laetša go badišitšwe le go ntšhwa dipošo.	<u>5 – 5½</u> -Polelo ya go hlaelela le maswaodikga ga se a šomišwa ka tshwanelo. -Kgethontšu ya motheo, ya go hlaelela. -Setaele ga se nyalelane ebile ga se swanetšane le sererwa. -Taodišo e na le dipošo tše ntši le ge e laetša e badišitšwe le go ntšhwa dipošo.	<u>4 – 4½</u> -Polelo le maswaodikga di fošagetše. -Kgethontšu e hlaelela kudu. -Setaele ga se sepelelana le sererwa. -Taodišo e tletše dipošo le ge e badišitšwe le go ntšhwa dipošo.	<u>0 – 3½</u> -Polelo le maswaodikga di fošagetše kudu. -Kgethontšu e šarakane ebile e hlakahlakane. -Setaele se fošagetše ka mahlakoreng ka moka. -Taodišo e tletše ka dipošo ebile e a hlakahlakanya le ge e badišitšwe le go ntšhwa dipošo.

	<u>5 – 6</u>	<u>4½</u>	<u>4</u>	<u>3 – 3½</u>	<u>2½</u>	<u>2</u>	<u>0 – 1½</u>
<p>T=TLHAMEGO</p> <p>(MEPUTSO 6)</p> <p>T= 06</p>	<p>-Ditaba di a nyalelana le dintlha di filwe ka botlalo.</p> <p>-Mafoko le ditemana ka moka di hlamilwe ka nepagalo, di tšweletša tlhalošo gabotse.</p> <p>-Botelele ke bja maleba go ya ka ditaelo.</p>	<p>-Ditaba di a latelana ebile di a nyalelana.</p> <p>-Mafoko le ditemana di hlamilwe ka nepagalo le tlhalošo e pepeneneng.</p> <p>-Botelele ke bja maleba go ya ka ditaelo.</p>	<p>-Dintlha tše nnyane tša maleba di tšweleditšwe.</p> <p>-Mafoko le ditemana gantši di hlamilwe ka tshwanelo le tlhalošo e tloga e kwagala.</p> <p>-Botelele ke bja maleba go ya ka ditaelo.</p>	<p>-Dintlha tše dingwe tša maleba di laeditšwe.</p> <p>-Diphošo hlamegong ya ditemana le mafoko le ge tlhalošo e kwagala.</p> <p>-Botelele ke bja maleba go ya ka ditaelo.</p>	<p>-Bohlatse bja dintlha tša maleba.</p> <p>-Mafoko le ditemana di fošagetše le ge tlhalošo ka kakaretšo e kwagala.</p> <p>-Botelele ga se bja maleba – telele kudu/ kopana kudu.</p>	<p>-O fela a etšwa tseleng, go boima go latela kakaretšo ya dikgopolo.</p> <p>-Mafoko le ditemana ga se tša hlamega, tlhalošo ga e kwagale.</p> <p>-Botelele ga se bja maleba – telele kudu/ kopana kudu.</p>	<p>-Dikgopolo di tšwele tseleng, di šarakane ebile di hlakahlakane.</p> <p>-Mafoko le ditemana di šarakane ebile ga di tšenelane.</p> <p>-Botelele ga se bja maleba – telelelele/ kopanakopana.</p>

KAROLO YA B: RUBIRIKI YA GO LEKOLA DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE TELELE (30)

	Khouto 7: Bokgoni bjo bo botse go fetiša. 80 – 100%	Khouto 6: Bokgoni bjo bo botse kudukudu. 70 – 79%	Khouto 5: Bokgoni bjo bo botse kudu. 60 – 69%	Khouto 4: Bokgoni bja go kgotsofatša. 50 – 59%	Khouto 3: Bokgoni bjo bo lekanego. 40 – 49%	Khouto 2: Bokgoni bja go išega. 30 – 39%	Khouto 1: Bokgoni bja go hlaelela kudukudu. 0 – 29%
<p>D=DITENG</p> <p>P=PEAKANYO</p> <p>S=SEBOPEGO</p> <p>(MEPUTSO 20)</p> <p>D = 10</p> <p>P = 05</p> <p>S = 05</p>	<p><u>16 – 20</u></p> <p>-Tsebo e botsebotse ya dinyakwa tša setšweletšwa.</p> <p>- Moithuti o hlokometše tebelelo ya ditaba, ga a tšwe tseleng.</p> <p>-Diteng le dikgopolo di a nyalelana, setšweletšwa se na le dintlha tša go thekga ditaba.</p> <p>-Bohlatse bja peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go hlamega gabotse kudukudu.</p> <p>-O šomišitše melao ka moka ya maleba ya sebopego.</p>	<p><u>14 – 15½</u></p> <p>-Tsebo ya dinyakwa tša setšweletšwa.</p> <p>-Moithuti o hlokometše tebelelo ya ditaba, ga go na le go tšwa tseleng.</p> <p>-Nyalelano ya diteng le dikgopolo ke ya godingwana, di na le dintlha tša go thekga setšweletšwa.</p> <p>-Bohlatse bja peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go hlamega gabotse kudu.</p> <p>-O šomišitše melao ya maleba ya sebopego gabotse.</p>	<p><u>12 – 13½</u></p> <p>-Tsebo ya go kwagala ya dinyakwa tša setšweletšwa.</p> <p>-Moithuti o hlokometše tebelelo ya ditaba, o tšwele tseleng gannyane.</p> <p>-Setšweletšwa se tloga se nyalelana ka diteng le dikgopolo.</p> <p>-Bohlatse bja peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go hlamega gabotse.</p> <p>-O šomišitše melao e mentši ya maleba ya sebopego.</p>	<p><u>10 – 11½</u></p> <p>-Tsebo ya go kgotsofatša ya dinyakwa tša setšweletšwa.</p> <p>-Moithuti o tšwele tseleng, fela se ga se thibele tlhalošo.</p> <p>-Setšweletšwa se nyakile go nyalelana ka diteng le dikgopolo, se na le dintlha tše dingwe tša go thekga sererwa.</p> <p>-Bohlatse bja peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go amogelega sa lelemetlaleletšo la pele.</p> <p>-O šomišitše melao ya maleba ya sebopego.</p>	<p><u>8 – 9½</u></p> <p>-Tsebo ya magareng ya dinyakwa tša setšweletšwa.</p> <p>-Dikarabo tša mešomo di laetša tebelelo e tshetshe.</p> <p>-Moithuti o tšwele tseleng, tlhalošo ga e kwagale gabotse.</p> <p>-Nyalelano ya go lekanela ya dikgopolo le diteng, setšweletšwa se na le dintlha tše mmalwa tša go thekga sererwa.</p> <p>-Bohlatse bja peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go hlamega gabotse sa lelemetlaleletšo la pele.</p> <p>-O na le tsebo e nnyane ya dinyakwa tša sebopego, o tlogetše melao e bohlokwa.</p>	<p><u>6 – 7½</u></p> <p>-Tsebo ya go lekanela ya dinyakwa tša setšweletšwa.</p> <p>-Dikarabo tša mešomo di laetša tebelelo ya go lekanela.</p> <p>-Moithuti o tšwele tseleng, tlhalošo ga e tšwelele mo go ntši.</p> <p>-Setšweletšwa ga se nyalelana ka dikgopolo le diteng mo go ntši, se na le dintlha di se kaenyana tša go thekga sererwa.</p> <p>-Ga go na bohlatse bja peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo.</p> <p>-O šomišitše melao ya sebopego ka go se e kwešiše, e mengwe e tlogetšwe.</p>	<p><u>0 – 5½</u></p> <p>-Ga go na tsebo ya dinyakwa tša setšweletšwa.</p> <p>-Setšweletšwa se šarakane ebile se a hlakahlakanya, tlhalošo ga e kwagale mo go ntši.</p> <p>-Ga go na nyalelano ya dikgopolo le diteng, se na le dintlha tše nnyane kudu tša go thekga sererwa.</p> <p>-Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo ga e kgotsofatše.</p> <p>-Setšweletšwa se hlagišitšwe ka bofokodi.</p> <p>-Ga se a šomiša melao ya maleba ya sebopego.</p>

	<u>8 – 10</u>	<u>7 – 7½</u>	<u>6 – 6½</u>	<u>5 – 5½</u>	<u>4 – 4½</u>	<u>3 – 3½</u>	<u>0 – 2½</u>
<p>P =POLELO S =SETAELE P =PALOBO- HLATSE</p> <p>(MEPUTSO 10)</p> <p>P = 05 S = 03 P = 02</p>	<p>-Polelo ya setšweletšwa mo go ntši ke ya maleba ebile e hlamilwe gabotse. -Tlotlontšu mo gohle e nepagetše go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele mo go ntši se nepagetše. -Setšweletšwa se tloga se sena le ge e le phošwana go laetša gore se badišitšwe le go ntšhwa dipošo. -Botelele ke bja maleba go ya ka ditaelo.</p>	<p>-Setšweletšwa se hlamilwe gabotse kudu ka maleba. -Tlotlontšu e nepagetše kudu go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele se nepagetše kudu. -Setšweletšwa ga se na le phošo go laetša gore se badišitšwe le go ntšhwa dipošo. -Botelele ke bja maleba go ya ka ditaelo.</p>	<p>-Setšweletšwa se hlamilwe gabotse ebile ke sa maleba. -Tlotlontšu e tloga e nepagetše go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele se tloga se nepagetše. -Setšweletšwa se tloga se se na le phošo go laetša gore se badišitšwe le go ntšhwa dipošo. -Botelele ke bja maleba go ya ka ditaelo.</p>	<p>-Tlhamego ya setšweletšwa e nyakile go kgotsofatša. Dipošo ga di thibele kelo ya dintlha. -Tlotlontšu e nyakile go kgotsofatša go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele se na le dipošo. -Setšweletšwa se na le dipošo tše ntši le ge se laetša se badišitšwe le go ntšhwa dipošo. -Botelele ga se bja maleba – telele kudu/ kopana kudu.</p>	<p>-Setšweletšwa se hlamegile gabotsenyana, se na le dipošo tše ntši. -Tlotlontšu e lekanetše ebile ga se ya swanela morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele se na le dipošo. -Setšweletšwa se na le dipošo tše ntši le ge se laetša se badišitšwe le go ntšhwa dipošo. -Botelele ga se bja maleba – telele kudu/ kopana kudu.</p>	<p>-Tlhamego ya setšweletšwa e a fokola ebile go boima go e latela. -Tlotlontšu e nyaka phošollo ya go tsenelela le gona ga e a lokela morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano.</p> <p>-Setaele ga se sepelelane le sererwa. -Setšweletšwa se tletše ka dipošo ebile se a hlakahlakanya le ge se badišitšwe le go ntšhwa dipošo. -Botelele ga se bja maleba-telelelele/kopanakopana.</p>	<p>-Tlhamego ya setšweletšwa e a fokola ebile go boima go e latela. -Tlotlontšu e nyaka phošollo ebile ga se ya lokela morero. -Setaele ga se sepelelane le sererwa. -Setšweletšwa se tletše ka dipošo ebile se a hlakahlakanya le ge se badišitšwe le go ntšhwa dipošo. -Botelele ga se bja maleba-telelelele/kopanakopana.</p>

KAROLO YA C: RUBIRIKI YA GO LEKOLA DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE KOPANA LE DITŠWELETŠWA TŠA TSEBIŠO, MELAETŠA LE MAHLAKORENTŠI (20)

	Khouto 7: Bokgoni bjo bo botse go fetiša. 80 – 100%	Khouto 6: Bokgoni bjo bo botse kudukudu. 70 – 79%	Khouto 5: Bokgoni bjo bo botse kudu. 60 – 69%	Khouto 4: Bokgoni bja go kgotsofatša. 50 – 59%	Khouto 3: Bokgoni bjo bo lekanego. 40 – 49%	Khouto 2: Bokgoni bja go išega. 30 – 39%	Khouto 1: Bokgonibja go hlaelela kudukudu. 0 – 29%
	<u>10½ – 13</u>	<u>9½ – 10</u>	<u>8 – 9</u>	<u>6½ – 7½</u>	<u>5½ – 6</u>	<u>4 – 5</u>	<u>0 – 3½</u>
<p>D =DITENG, P =PEAKANYO S =SEBOPEGO</p> <p>(MEPUTSO 13)</p> <p>D = 07 P = 03 S = 03</p>	<p>-Tsebo e botsebotse ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Moithuti o hlokometše tebelelo ya ditaba, ga a tšwe tseleng. -Diteng le dikgopolo di a nyalelana, setšweletšwa se na le dintlha tša go thekga ditaba. -Bohlatse bja peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go hlamega gabotse kudukudu. -O šomišitše melao ka moka ya maleba ya sebopego.</p>	<p>-Tsebo ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Moithuti o hlokometše tebelelo ya ditaba, ga go na le go tšwa tseleng. -Nyalelano ya diteng le dikgopolo ke ya godingwana, di na le dintlha tša go thekga setšweletšwa. -Bohlatse bja peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go hlamega gabotse kudu. -O šomišitše melao ya maleba ya sebopego gabotse.</p>	<p>-Tsebo ya go kwagala ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Moithuti o hlokometše tebelelo ya ditaba, o tšwele tseleng gannyane. -Setšweletšwa se tloga se nyalelana ka diteng le dikgopolo. -Bohlatse bja peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go hlamega gabotse. -O šomišitše melao e mentši ya maleba ya sebopego.</p>	<p>-Tsebo ya go kgotsofatša ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Moithuti o tšwele tseleng, fela se ga se thibeke tlhalošo. -Setšweletšwa se nyakile go nyalelana ka diteng le dikgopolo, se na le dintlha tše dingwe tša go thekga sererwa. -Bohlatse bja peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go amogelega sa lelemetlaleletšo la bobedi. -O šomišitše melao ya maleba ya sebopego.</p>	<p>-Tsebo ya magareng ya dinyakwa tša setšweletšwa. Dikarabo tša mešomo di laetša tebelelo e tshetshe. -Moithuti o tšwele tseleng, tlhalošo ga e kwagale gabotse. -Nyalelano ya go lekanela ya dikgopolo le diteng, setšweletšwa se na le dintlha tše mmalwa tša go thekga sererwa. -Bohlatse bja peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo se tšweleditše setšweletšwa sa go hlamega gabotse sa lelemetlaleletšo la bobedi. -O na le tsebo e nnyane ya dinyakwa tša sebopego, o tlogetše melao e bohlokwa.</p>	<p>-Tsebo ya go lekanela ya dinyakwa tša setšweletšwa. Dikarabo tša mešomo di laetša tebelelo ya go lekanela. -Moithuti o tšwele tseleng, tlhalošo ga e tšwelele mo go ntši. -Setšweletšwa ga se nyalelana ka dikgopolo le diteng mo go ntši, se na le dintlha di se kaenyana tša go thekga sererwa. -Ga go na bohlatse bja peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo. -O šomišitše melao ya sebopego ka go se e kwešiše, e mengwe e tlogetšwe.</p>	<p>-Ga go na tsebo ya dinyakwa tša setšweletšwa. -Moithuti o tšwele tseleng, tlhalošo e no se kwagale ka gohle. -Setšweletšwa se šarakane ebile se a hlakahlakanya, tlhalošo ga e kwagale mo go ntši. -Ga go na nyalelano ya dikgopolo le diteng, se na le dintlha tše nnyane kudu tša go thekga sererwa. -Peakanyo le/ sengwalwakakanywa sa mathomo ga e kgotsofatše. -Setšweletšwa se hlagišitšwe ka bofokodi. -Ga se a šomiša melao ya maleba ya sebopego.</p>

	<u>6 – 7</u>	<u>5 – 5½</u>	<u>4½</u>	<u>3½ – 4</u>	<u>3</u>	<u>2½</u>	<u>0 – 2</u>
<p>P =POLELO S =SETAELE P =PALOBO-HLATSE</p> <p>(MEPUTSO 7)</p> <p>P = 03 S = 02 P = 02</p>	<p>-Polelo ya setšweletšwa mo go ntši ke ya maleba ebile e hlamilwe gabotse. -Tlotlontšu mo gohle e nepagetše go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano. -Setaele mo go ntši se nepagetše. -Setšweletšwa se tloga se sena le ge e le phošwana go laetša gore se badišišitšwe le go ntšhwa dipošo. -Botelele ke bja maleba go ya ka ditaelo.</p>	<p>-Setšweletšwa se hlamilwe gabotse kudu ka maleba. -Tlotlontšu e nepagetše kudu go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano. -Setaele se nepagetše kudu. -Setšweletšwa ga se na le phošo go laetša gore se badišišitšwe le go ntšhwa dipošo. -Botelele ke bja maleba go ya ka ditaelo.</p>	<p>-Setšweletšwa se hlamilwe gabotse ebile ke sa maleba. -Tlotlontšu e tloga e nepagetše go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano. -Setaele se tloga se nepagetše. -Setšweletšwa se tloga se se na le phošo go laetša gore se badišišitšwe le go ntšhwa dipošo. -Botelele ke bja maleba go ya ka ditaelo.</p>	<p>-Tlhamego ya setšweletšwa e nyakile go kgotsofatša. Dipošo ga di thibele kelo ya dintlha. -Tlotlontšu e nyakile go kgotsofatša go ya ka morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano. -Setaele se nyakile se nepagetše. -Setšweletšwa se sa na le dipošo le ge se laetša go badišišwa le go ntšhwa dipošo. -Botelele e nyakile go ba bja maleba.</p>	<p>-Setšweletšwa se hlamegile gabotsenyana, se na le dipošo tše ntši. -Tlotlontšu e lekanetše ebile ga se ya swanela morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano. -Setaele se na le dipošo. -Setšweletšwa se na le dipošo tše ntši le ge se laetša se badišišitšwe le go ntšhwa dipošo. -Botelele ga se bja maleba – telele kudu/ kopana kudu.</p>	<p>-Tlhamego ya setšweletšwa e a fokola ebile go boima go e latela. -Tlotlontšu e nyaka phošollo ya go tsenelela le gona ga e lokela morero, baamogedi ba tshedimošo le kamano. -Setaele ga se sepelelane le sererwa. -Setšweletšwa se tletše ka dipošo ebile se a hlakahlakanya le ge se badišišitšwe le go ntšhwa dipošo. -Botelele ga se bja maleba – telelelele/ kopanakopana.</p>	<p>-Tlhamego ya setšweletšwa e a fokola ebile go boima go e latela. -Tlotlontšu e nyaka phošollo ebile ga se ya lokela morero. -Setaele ga se sepelelane le sererwa. -Setšweletšwa se tletše ka dipošo ebile se a hlakahlakanya le ge se badišišitšwe le go ntšhwa dipošo. -Botelele ga se bja maleba – telelelele/ kopanakopana.</p>

KAROLO YA B LE C

Tše dingwe tše bohlokwa tše di swanetšego go hlokomelwa go ditšweletšwa tše telele le tše kopana:

2.1. Lengwalo la segwera.

- Lengwalo le swanetše go tloga le laetša gore mongwadi o tsebana le go tlwaelana le moamogedi.
- Maikemišetšo a lengwalo a swanetše go tšweletša polelo ya go eletša.
- Retšistara le segalo e be tše di fodilego.
- Lengwalo le laetše tše di latelago:
 - Sebopego le botelele tša maleba.
 - Atrese ya mongwadi / moromedi
 - Madume/ matseno
 - Mafetšo a maleba – Mogwera wa gago...

2.2. Proutšhara.

- E arolwe ka diripa tše tharo le go feta.
 - Seripa sa pele e be hlogo go lebeletšwe gore potšišo e reng.
 - Hlogo e ngwalwe ka fonte ye kgolo/ ka moseko/ e kotofatšwe.
 - E dumeletšwe go ka kgabišwa.
 - Diripa tša gare e be dintlha mabapi le hlogo, dintlhakgolo le diteng ka botlalo mabapi le tshedimošo.
 - Seripa sa mafelelo e be mabapi le boitsebišo le dikgokaganyo tša baphatlalatši/mophatlalatši wa tshedimošo.
- Mohlala: Maina.
Aterese
Nomoro ya mogala
E- meile.
- Hlogo e tanye mahlo a mmadi.
 - Tšweletšo e be le maatlakgogedi.
 - E ka ba ka tsela ye:

HLOGO	Dintlha mabapi le tshedimošo :	Boitsebišo le dikgokagano:
	-----	-----
	-----	-----
	-----	-----
	-----	-----
	-----	-----
	-----	-----
	-----	-----

2.3 Athikele

E laetše tše di latelago:

- Hlogo ya taba yeo e begelago babadi ka seo se anegwago
- Hlogo ya taba e be yeo e gogago mahlo a babadi
- Go be le dihlogo tša dikgopolotlaleletšo le temana yeo e hlahlago le go godiša kgahlego go hlaholla kanegelokgolo.
- Kanegelo e tšweletšwe ka ditemana tše pedi goba tše tharo tše kopana.

- Ditemana tše dingwe di hlaloše diteng, mola tše dingwe di hlaloša ditaba tša bokamorago.
- Tsopolwa goba tšhišinyo e ka šomišwa bjalo ka temana ya mafelelo ya go tswalela.
- Polelo e be yeo e tsošago maikutlo le go hlohleletša.
- Mafelelong efa ka botlalo leina le boitsebišo bja motho yo a ka kgokaganywago go ka fa ditaba ka botlalo ge go hlokega.

2.4 Pego

E swanetše go laetša tše di latelago:

- Boithekgo/ bokamorago bja pego
- Diteng tše di lebanego.
- Diteng di akaretše dikgopolokgolo le dikgopolotlaleletšo
- E tšweletše matseno, mmele le bofelo.
- E laetše kgodišo ya tatelano ya dikgopolo.
- Tšhomišopolelo ya maleba
- Retšistara le segalo tša mmušo
- E laetše ditšhišinyo
- E laetše bohlatse bjo bo kgodišago bja dinyakišišo

3.1 Ditaello.

Di laetše tše di latelago:

- Ke tša mo kae?
- Di mabapi le eng?
- Di tšweletšwe ka mokgwa wa ntlha ka ntlha.
- E be tše di kwagalago.
- E be tša malebana le lefelo, gammogo le baamogedi ba tshedimošo.

3.2. Poskarata.

Ela tlhoko tše di latelago:

- Tšatšikgwedi.
- Nako
- Lefelo
- Morero.

- Retšistara le polelo e be tša maleba.
- E be ka gare ga lepokisana.
- Fonte e be ya maleba.

3.3. Pukutšatši.

Ela tlhoko tše di latelago:

- Letšatši
- Tšatšikgwedi
- Ngwaga
- Dinako – go ya ka ditiragalo.
- Ditiragalo tša letšatši.